

Miroslav Galić

Udruženje za filozofiju
i društvenu misao
Banja Luka
miroslav.galic@hotmail.com

BUNIM SE, DAKLE POSTOJIM

U trenutku dok ovo pišem jedan život visi o koncu. Život koji traje tek tri godine i koji je u te tri godine vidio samo patnju i bol. Život čija želja da doživi još jedan rođendan ima čak i svoju vrijednost izraženu u američkim dolarima. U 750.000 istih. Život trogodišnje Sofije Mićević iz Banjaluke, oboljele od leukemije, za čije liječenje u SAD-u se trenutno skuplja novac. Ne znam da li će u vrijeme kad ovaj tekst ugleda svjetlo dana Sofija još biti tu da gleda to isto svjetlo, ali znam da ne mogu da se ne pobunim protiv svijeta u kom razliku između smrti i šanse za život pravi nečije (ne) posjedovanje novca.

Istovremeno, radnice kragujevačke tekstilne firme „Fori textil“, njih četiri stotine, 29. marta 2017. godine odbile su da rade 12-časovnu smjenu bez plaćenih prekovremenih i noćnih sati, te umjesto toga odlučile da, uprkos prijetnjama otkazima koje su im upućivane, smjenu predaju nakon osam časova rada. Svi oni koji su prema slovu zakona bili dužni da ih zaštite izdali su ih. I država koja je slovenačkom gazdi prodala nekadašnju „Zastava tapacirnicu“, i sindikat te iste firme koji je u dosluhu sa (robo)vlasnicima, kao i inspekcija rada koja ne postupa prema onome što u nadzoru vidi i zabilježi, već prema očigledno lažiranim šihhtaricama u kojima se ne bilježe prekovremeni minuti, kamoli sati. Ova izdaja, tek jedna od bezbrojnih na ovom i od đavola, a kamoli boga, zaboravljenom poluostrvu, ostavila im je samo jedan put – pobunu.

Zar se pravednim može nazvati svijet u kom je Sofija, samo zato što nema novaca, bliža smrti nego životu, a u kom, prije nekoliko dana preminuli, Dejvid Rokfeler može da doživi 101 godinu samo zato što je dovoljno bogat da plati 7 transplantacija srca?

Zar se pravednim može nazvati svijet u kom kragujevačke radnice rade 12 sati dnevno za 20.000 dinara (oko 315 KM) mjesečno, u kom bivaju ponižavane i čije je vrijeme provedeno za šivaćim mašinama oteto od njihove djece, a novac od neplaćenog rada završava u džepovima (robo)vlasnika?

Bunim se protiv države u kojoj postoji sistem zdravstvenog osiguranja, a u kojoj građani moraju odvajati od svog teško zarađenog novca ne bi li pomogli onima koji su bolesni! Bunim se protiv redovne plate ministra zdravlja, njegovih saradnika i službenika Fonda zdravstvenog osiguranja koji tu platu redovno dobijaju iako je jasno da svoj posao ne rade! Dokad će utopljenici spasavati utopljenike?! Dokad ćemo mi, pored postojanja Fonda zdravstvenog osiguranja, telefonskim pozivima finansirati ono što je dužnost institucija države? Zar se ne udružujemo u države i ne gradimo institucije da ne bismo morali zavistiti od pojedinačnih činova milosrđa?!

Bunim se protiv sistema u kom je moguće da jedan tehnički direktor jedne fabrike obuće, u kojoj radnice od jedne svoje plate ne mogu da plate stanarinu i režije, može da bude senator! Bunim se protiv države koja besramnu prodaju jeftine radne snage naziva investicijom! Bunim se protiv ekonomskih odnosa koji robovanje nazivaju radom! Bunim se protiv vlade u kojoj je moguće da socijalistički ministri donose eksploatorske zakone o radu!

Ako mi država ne može obezbijediti uslove da radim, zaštititi me na radnom mjestu od iskorištavanja i potplaćenosti, ako mi ne može osigurati da od svog rada živim, a od doprinosa na svoju zaradu da se liječim... zašto mi je ona potrebna? Zašto se ne bih pobunio protiv nje?

Pobuna je jedina stvar kojom još uvijek raspolažemo; jedina stvar koja nudi (doduše varljivu, ali ipak) neku nadu da možemo sačuvati svoje dostojanstvo, ili – kako je to lijepo sročeno u saopštenju koje je povodom pobune radnica u Kragujevcu izdao Savez

samostalnih sindikata Kragujevca: „Ako smo prodali fabriku, nismo prodali dostojanstvo njenih radnica“.

Čak i kada bi se uz sve napore savremene medicine Sofijin mali život ipak ugasio, jer ni ljekari nisu svemogućí, da je bilo moguće izvršenje te operacije bez preklinjanja za pomoć, bez djevojčinih fotografija u javnosti, već podrazumijevajući da je svakom oboljelom, bio on Mićević ili Rokfeler, dostupna jednaka briga, njeno dostojanstvo bilo bi sačuvano. Baš kao i dostojanstvo čovječanstva.

Ukoliko se ne bunimo, ukoliko pobunom ne tražimo ono što nam po pravu i pravdi pripada, niko nam neće to dati od svoje dobre volje. Politički i ekonomski sistem je takav da favorizuje sebične i samožive koji neće prezati od toga da nam uzmu sve što im ne zabranimo, uključujući dostojanstvo, pa i samo postojanje. Mirenje sa sudbinom i pokorno saginjanje glave uz riječi „ne mogu ja tu ništa promijeniti“ dovešće (i već dovodi) do toga da se polako ali sigurno istrošimo, poput sapuna... dok od nas ne ostane samo mali komadić koji će biti odbačen kao neupotrebljiv. Zato se moramo buniti. Jer samo tako možemo zaista postojati.

Bunim se, dakle postojim!

Banjaluka, 31.03.2017.